

Türkiye Bankalar Birliği

Elli Altıncı Genel Kurul Toplantısı

Yönetim Kurulu Başkanı

Hüseyin Aydın'ın

Açılış Konuşması

İstanbul, 28 Mayıs 2013

Sunum 1: Ekonomik gelişmeler ve bankacılık sektörü

Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Merkez Bankası Başkanım, Sayın BDDK Başkanım ve Kurul Üyeleri, Sayın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanım ve Üyeleri, Sayın Kamu Gözetimi ve Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanım, Sayın Borsa İstanbul Başkanım, Sayın Katılım Bankaları Birliği Başkanım, Sayın MÜSİAD Başkanım, kamu kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, Sayın Meslektaşlarım, Değerli Konuklar, Medyamızın değerli temsilcileri Türkiye Bankalar Birliği'nin elli altıncı genel kuruluna hoş geldiniz. Şahsım ve Birliğimiz adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum ve teşekkürlerinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Sunum 2: Konuşmanın içeriği

Konuşmam üç bölümden oluşuyor. İlk bölümde küresel ekonomideki son gelişmeler ve Türkiye ekonomisinin performansı hakkında bir değerlendirme yapacağım. İkinci bölümde, bankacılık sektörüne yönelik değerlendirme ve eleştirilere ilişkin Birliğimizin görüşlerini paylaşacağım. Son bölümde ise sektörün temel göstergeleri ile finansal istikrarın sürdürülmesine ilişkin görüşlerimizi sunacağım.

Birinci bölüm: Küresel gelişmeler ve Türkiye ekonomisi

Sayın Başbakan Yardımcım, Değerli Konuklar,

Sunum 3: Küresel gelişmeler, büyüme ve faiz oranı

Dünya ekonomisinde yakın dönemde yaşanan gelişmeler, uluslararası ekonomiye entegre, piyasa mekanizmasına sahip, sermaye hareketleri serbest olan ülkeler açısından kriz öncesine göre oldukça farklı bir ortam getirmiştir. Kriz öncesi döneme göre, büyüme hızı ve ticaret hacmi artışı daha yavaştır, enflasyon ve faiz oranları sıfıra yaklaşmıştır, sermaye hareketleri yüksek miktarlarda ve oldukça oynaktır.

Sunum 4: Gelişmiş ülkelerde büyüme ve kamu kesimi borç stoku

Büyümenin hızlandırılmasına yönelik, olağanüstü önlemlere rağmen büyümede ve ticaret hacminde toparlanma hala istenilen düzeyde değildir. Başlıca nedenler, ekonomik faaliyetin gelişmiş ülkelerin bazılarında oldukça yavaş kalması, bazılarında daralmaya devam etmesidir. Bu ülkelerde, kamu maliyesinde ve finansal sektörde sorunlar devam etmektedir; yükselen işsizlik ve finansal olmayan sektörlerin borçlanmalarını azaltma istekleri nedeniyle iç talep düşük düzeyde kalmıştır. Merkez bankalarının parasal genişlemeye devam etmesi sayesinde finansal sektör yavaş da olsa toparlansa da bunun reel sektöre yansımaları hala cılızdır.

Sunum 5: Gelişmekte olan ülkelere sermaye akımı ve istikrarın korunması çabaları

Gelişmekte olan ülkeler, büyüme hızları yavaşlamakla birlikte gelişmiş ülkelere göre daha iyi bir büyüme performansı göstermişlerdir. Uluslararası piyasalarda oluşan yüksek likidite ve düşük getiri, makro dengeleri sağlam ve finansal piyasaları sağlıklı olan gelişmekte olan ülkelere uluslararası sermaye akımının hızlanmasına ortam yaratmıştır. Yüksek miktarlarda sermaye girişine maruz kalan gelişmekte olan ülkeler, kredi büyümesini sınırlandırmak, aktif fiyatlarında rasyonel olmayan artışları önlemek ve finansal istikrarı korumak amacıyla sermaye girişlerini sterilize eden para ve kredi standartlarını yükselten bankacılık politikaları yoluyla iç talep büyümesinde kontrollü bir yönetime ağırlık vermişlerdir.

Sunum 6: Gelişmiş ülkelerde “merkez bankaları sorunları, politika yapıcılar da çözümleri erteliyor”

Merkez bankalarının sorunları, politika yapıcıların da çözümleri ertelediği günümüzde piyasalara güven verecek kararlar alınmadığı sürece büyümenin hızlanması ve istikrar ortamının yaratılması daha çok zaman alacaktır.

Türkiye’deki gelişmeler

Sunum 7: Türkiye ekonomisi: kırılganlık olmadan yavaşlama

Olumsuz ekonomik koşullar yanında yakın coğrafyamızda yaşanan siyasi gelişmelerden kaynaklanan yüksek risklere rağmen Türkiye ekonomisi başarılı performansını sürdürmüştür. 2012 yılında, yakın dönemde pek alışık olmadığımız bir tecrübe edinilmiş, piyasalarda ciddi kırılganlıklar yaşanmadan yumuşak iniş başarılmıştır. İç ve dış dengelerde önemli iyileşmeler kaydedilmiştir.

Sunum 8: Temel büyüklükler

Para politikası yoluyla, uluslararası sermaye girişinin likidite etkisi sterilize edilmiş, ihtiyatlı bankacılık önlemleri ile de bankacılık sektöründe hızlı risk büyümesi caydırılmıştır. İç talep yavaşlamıştır. Tasarruf düzeyi yavaş da olsa artmış, tasarruf açığında ise iyileşme gerçekleşmiştir. İstihdam artmaya devam etmiş, enflasyon ve faiz oranları tarihsel olarak düşük düzeylere gerilemiştir. Uluslararası kredi notumuz yükselmiştir. Gecikmeli olarak gelse de, Türkiye'nin yatırım yapılabilir ülke notunu fazlasıyla hak ettiğine inanıyoruz. Tasarruf artışı yoluyla dış kaynağa bağımlılığı azaltarak dengeli büyümeyi, ihracatta rekabet gücünü arttırmayı ve doğrudan yatırımları çekmeyi amaçlayan reformlar sürdükçe, notumuzun daha da yukarı gideceği aşikardır.

İkinci bölüm: Finansal sektöre ilişkin değerlendirme ve eleştirilere TBB'nin görüşleri

Sunum 9: Finansal sektörün önemi

Kredi notunun artmasında, finansal sektörümüzün de çok önemli katkısı olduğuna inanıyoruz. Etkin denetimi, güçlü özkaynakları, yüksek aktif kalitesi, mevduata dayalı kredilendirme davranışı, başarılı risk yönetimi ve tecrübeli insan varlığı sayesinde bankacılığa duyulan güven hem içeride hem de dışarıda yüksek kalmış, işadamlarımız yatırımlarını, bireysel müşterilerimiz de taleplerini sürdürmüşlerdir.

Son dönemde yaşadıklarımız, ekonomik performans ile finansal aracılığın kalitesi arasında olumlu yönde güçlü bir ilişkinin varlığını açıkça teyit etmiştir. Yatırım, üretim, tüketim, iç ve dış ticaretin finansmanında, şirketler ve bireyler için kredinin bulunabilirliği büyümenin sürdürülmesinde hayati öneme sahiptir. Finansal kurumlar herhangi bir işletme değildirler, faaliyetleri için devletten lisans alırlar, özel nitelikli ve risk yönetimi açısından oldukça karmaşık işler yaparlar. Faaliyetlerinin tümü kayıt altındadır ve şeffaftır. Sistemsel sorumlulukları vardır; birinin durumunun sıkıntıya düşmesi diğerlerinin durumunu da etkileyebilmektedir. Uluslararası kurallar ile çalışırlar, sürekli gözetim ve denetim altındadırlar. Finansal kurumların, özellikle bankaların faaliyetleri, hissedarları, müşterileri, çalışanları ve yöneticilerinden herhangi birisinin çıkarı ön planda tutularak değerlendirilmemelidir. Değerlendirme ve eleştiriler, düzenlemeler ve ekonomik realiteye uygun olarak yapılmalıdır.

Eleştirilere yanıt

Sunum 10: Eleştiriler hak etmediğimiz ölçüde ağırdır ve bizleri üzmektedir.

Bankacılık sektörünün basiretli davranışının ve başarılı performansının uluslararası piyasalarda ve otoritemiz nezdinde övgüyle karşılandığı bir dönemde hak etmediğimiz bazı

eleştiriler ve değerlendirmelerin sektörümüzü derinden üzdüğünü belirtmek isterim. Bazıları seve seve överken, bazıları ise döve döve severmiş diyerek kendimizi daha iyi anlatmaya devam edeceğiz.

Sektöre duyulan güvenin zedelenmesinden ve itibarının zarar görmesinden kimsenin bir menfaat beklentisi içinde olduğunu sanmıyorum. Bankacılık sektörünün tüm faaliyetleri düzenlemelere ve hukuka uygundur. Sektörün eleştirilecek yanları yoktur demiyorum, elbette vardır, hatta pazar payını artırma çabası ve üyelerimiz arasındaki yoğun rekabet hata yapmayı da zorlayabilmektedir. Hatalarımızın düzeltilmesi için elimizden gelen tüm çabayı göstermeye devam edeceğimizden emin olabilirsiniz. Bizler özkaynaklarımız yanında sektöre duyulan algıyı da olumlu yönde artırmanın öncelikle bizim sorumluluğumuzda olduğunu biliyoruz.

Sunum 11: TBB görüşleri

Rekabet: Sektör yapısı gereği çok yoğun bir rekabet ortamında çalışmaktadır. Bundan da memnunuz. Rekabete ilişkin değerlendirmelerde sektörün farklı yapısı göz önüne alınmalıdır, rekabet ihlali gibi son derece kritik konularda hassas davranılmalı, bankacılık sektörünün düzenleyicisi ve denetleyicisi olan uzman kurumlar ile daha yakın ve konuya açıklık getirici işbirliği yapılmalı, sektörün özellikleri ile bu sektörden hizmet alanların davranış biçimleri tam olarak değerlendirilmelidir. Tüm bankalar benzer düzenleme ve piyasa koşullarına tabidir, aynı yönde kararların alınmış olması, kararların birlikte alındığı sonucunu doğurmamalıdır. Rekabet hukukunu daha iyi anlamak ve bankaların işleyişi ve özelliklerini daha iyi anlatmak amacıyla ilgili kurumlar ile işbirliğini geliştirecek yeni bir projeyi başlatıyoruz.

Ticari kredilerde erken kapatma: Ticari kredilerde müşteriler TL cinsinden değişken veya sabit faizli olarak iki türlü borçlanabiliyor. Sabit faizli borçlanmada, bankalar yukarı yönlü müşteriler ise aşağı yönlü riski üzerine alıyorlar. Uzun vadeli sabit faizle borçlanmayı tercih eden müşterilerimizin, faiz oranları düştüğü zaman bankadan faiz indirimi talep ediyorsa krediyi erken kapatma yükümlülüğünü karşılaması da beklenir. Bu yükümlülüğün ne olacağı sözleşmelerde belirleniyor. Bankalar da yaptıkları borçlanmalar için riskten korunma amacıyla ürünler satın alıyorlar ki bunların da ciddi maliyetleri vardır. Kredilerin yapılandırılmasında alınan komisyonlar bu maliyetlerin karşılanmasına yöneliktir, kredinin niteliğine göre farklılık gösterebilir.

Komisyonların düzeyi rekabet koşulları içinde, risk ve getiri ilişkisi içinde taraflarca belirlenmektedir ki doğrusu da budur. Daha da önemlisi, kredi maliyetinin faiz oranlarının düştüğü ve yapılandırma talep edilen dönemde değil, kredinin verildiği dönemde belirlendiği unutulmamalıdır. Burada dikkatinizi çekmek istediğim bir konu da müşterinin düşen faiz

oranından yararlanması için kredisinin yeniden yapılandırılması veya kapatılması konusunda diğer bankaların da ciddi bir pazarlama stratejisi olduğudur. Krediyi ilk veren banka eleştirirken son veren olmak isteyen bankaya yönelik hiçbir övgüye yer verilmemektedir.

Sunum 12: Faiz oranlarının seyri

Kaynak maliyetindeki düşüşün kredi faizlerine yansması: Bankalar borçlanma maliyetinin düşüşünü yeni açılan kredilere piyasa koşulları içinde yansıtmaktadırlar. Nitekim, son bir yılda, Merkez Bankası'nın bankaları fonlama faizi yüzde 9'dan yüzde 4,6'ya, 4,5 puan gerilerken, bankaların ticari kredi faizi ortalaması yüzde 14,3'ten yüzde 10'a gerilemiştir. Kaynak maliyetinin düşmesinin kredi faizlerine bire bir yansması diğer koşullar aynı iken mümkündür. Son iki yılda, para politikasının sıkılaştırılması, zorunlu karşılık oranlarının yükseltilmesi, zorunlu karşılıklara faiz uygulamasına son verilmesi, kredi riskleri için daha fazla sermaye ve karşılık tutulması, şube harçlarının arttırılması gibi önlemler faiz oranlarından bağımsız olarak kaynak maliyetini yükseltmiştir. Burada asıl üzerinde durulması gereken, mevduat müşterisine düşük ya da kredi müşterisine yüksek faiz uygulaması değil; piyasa değişiklikleriyle uyumlu faiz değişiklikleriyle birlikte banka bilançosunun ve risklerin doğru yönetilmesidir. Faizlerin talimat ile düşmediğini 1990'lı yıllarda acı tecrübeler ile öğrendik. Kendi bankamda arkadaşlarıma talimat verdim, faiz oranlarını aşağıya çekelim dedim. Efendim, bizim kontrol edebileceğimiz maliyetler üzerinde çalışalım ama faiz oranlarını piyasa belirliyor, piyasaya inanıyor ve güveniyorsak fiyata da inanmalıyız dediler. Ayrıca, kredi faizleri ile ilgili şikayet eden kuruluşların mevduat faizlerinde 25 baz puan için bizlerle nasıl pazarlık ettiğini, Allah biliyor, onlar biliyor ve biz biliyoruz. Müşteri sırrına girdiğinden bu alanda daha fazla konuşmam doğru olmaz.

Sunum 13: TBB görüşleri

Vade: Mevcut durumda, bankalar ticari müşterilerinin kısa vadeli işletme sermayelerini karşılayabilecek bir kaynak yapısına sahiptir. Yatırım kredileri ve proje finansmanı özel niteliktedir ve yurtdışından ya da sermaye piyasalarından uzun vadeli kaynaklar ile fonlanmak durumundadır. Bankaların müşterilerine kullandıracakları kredilerin vadesini mevduat sahiplerinin ve bankalara borç verenlerin vade tercihi ile bankacılık kuralları belirlemektedir. Bilançoda vade uyumsuzluğundan kaynaklanan faiz riski bankaların karşılaşılabileceği riskler açısından en tahrip edici olanıdır. Kredilerinin vadesi yeterince uzun ve maliyeti yeterince özendirici olmayabilir. Ancak, işletmelerimizin sermaye piyasasından kaynak taleplerinin de oldukça sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu konunun, finansal araçlar, ölçek oluşturma, rekabetçi yapı, karlılık, girişimcilik, ekonomik ilişkileri düzenleyen kurallar, uluslararası piyasalardaki

gelişmeler gibi çok sayıda değişkeni dikkate alarak, ortak işbirliği anlayışı içinde değerlendirilmesinde yarar vardır.

Sunum 14: Karlılığı etkileyen faktörler

Sektörün karlılığı: Bankacılık sektöründe yaşanan yapısal değişimin en önemli göstergesi olan özkaynaklardaki artış kar performansını da belirleyen öncü faktörlerden bir tanesidir. Ek olarak, istikrarlı büyüme, faiz oranlarının düşüş trendi içinde olması, bankaların verimlilik artışına önem vermeleri bilanço içinde daha riskli varlıkların payının yükselmesi, ürün ve hizmet çeşitliliğinin artması, kaynak yapısındaki değişme de bu süreci olumlu yönde etkilemiştir. Kaynakların vade yapısının aktiflere göre daha kısa olmasından dolayı, faiz oranlarındaki düşüş faiz giderlerinin faiz gelirlerinden daha hızlı yavaşlamasına neden olmaktadır.

Sunum 15: Riskli varlıkların payı ve reel özkaynak karlılığı

2002 yılında aktiflerin yüzde 44'ü riskli varlıklardan oluşurken, 2013 ilk çeyreğinde bu oran yüzde 78 olmuştur. Bilançosunda daha yüksek riskli varlıklara yatırım yapan bir sektörün riskler ile orantılı karlılık yaratması ekonomik realiteye uygundur. Bankacılık sektöründe özkaynak karlılığı nominal olarak yüzde 13, reel olarak yüzde 5 düzeyindedir. Bu oran bankacılık sektörü sorunlu olmayan ülkelerin ortalamasından daha yüksek değildir hatta bu ülkelerin gerisindedir. Dolayısıyla uluslararası karşılaştırmalara göre olağandışı bir durum söz konusu değildir.

Sunum 16: Borsa İstanbul'da karlılık karşılaştırması

Bankacılık sektörünün karları her ay açıklanmaktadır. Sektör bazında bu sıklıkta ve detayda bilgiye sahip olduğumuz başka sektör de yoktur. Diğer sektörlerde karların ve karlılığın ne olduğunu güncel olarak izleyemiyoruz. Keşke tüm sektörler bankalar kadar şeffaf olsa ve performanslarını yakından izleyebilsek. Bir karşılaştırma yapmak istersek, İstanbul Sanayi Odası'nın 500 büyük firma verilerine baktığımızda özkaynak karlılığının bankacılık sektörüne yakın olduğunu görüyoruz. Borsa İstanbul'da bankacılık sektörünün özkaynak karlılığı ulusal pazar ortalaması düzeyindedir. Bankacılık dışında birçok sektörün özkaynak karlılığı bankacılık sektörünün özkaynak karlılığından misliyle fazladır. Bundan da mutluluk duyuyoruz. Reel sektör bilançoları ile bankaların bilançolarının taşıdığı risk düzeyinin karşılaştırmasını da kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

Sunum 17: Karın önemi ve bankaların kurumlar vergisi payı

Karın önemi: Kar etmeyen bir bankacılık sektörü özkaynaklarını büyütme bir yana mevcut düzeyini dahi koruyamaz ki bu durumda ne kredilerin büyütülmesi ne de finansal istikrarın sürdürülmesi mümkündür. Karlar bilançoda tutulmakta, özkaynak olarak kullanılmaktadır. Bu durumda her 1 TL net kar 8 TL kredi yaratabilmektedir. Kriz dönemi de dahil kredilerdeki artışın ana nedeni özkaynakların güçlü olmasıdır. Güçlü özkaynakların sağlanması ise üstlenilen riskleri karşılayabilecek karlılık düzeyine bağlıdır. Öte yanda, finansal sektör kurumları Borsa İstanbul'un lokomotifi durumundadır. Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değerinin üçte biri finansal kurumlara aittir.

Diğer taraftan, finansal sektör kurumlar vergisine çok önemli katkı da yapmaktadır. İstanbul Büyük Mükellefler Vergi Dairesi'nin verilerine göre bankacılık ve sigortacılık sektörünün kurumlar vergisi tahakkuk tutarı 2011 yılında toplamın yüzde 39'u ile açık ara ilk sıradadır.

Sunum 18: Kaynaklar kamudan özele, ücret ve komisyon geliri

Yapısal dönüşümün diğer önemli göstergesi faiz marjının düşmesi, bireysel müşterilere sunulan hizmet ve ürünlerin çeşitlenmesidir. Yüksek enflasyon ve kamu borçlanması olduğu dönemlerde büyük ölçüde toptancı bankacılık yapıyordu. Mevduatı enflasyonun altında faiz ile toplayıp Hazine'ye borç veriyorduk.

Küçük bir hazine yönetimi ekibi ve mevduat yöneticiliği ile işler kısmen kolaydı. Bugün bireysel müşterilere çok küçük rakamlarda ihtiyaç kredisi veriyoruz. Bu kolay bir iş değil, çok ciddi bir yatırım ve farklı uzmanlıkta insan gücü kaynağı ile güçlü bir özkaynak olmadan bu işler yapılamaz. Enflasyon düştükçe ve kamu kesiminin borçlanma ihtiyacı azaldıkça faiz marjı da düştü. Bankadan borç alanların faiz, hizmet alanlarında hizmet bedelini ödemesi, faiz marjının daha da düşmesine olumlu bir katkı yapacaktır. Bu sayede ve üretim ile yatırımın finansmanı daha düşük olacaktır.

Bankalar sadece para alıp satan kurumlar değildirler aynı zamanda hizmet de sunmaktadır. Hizmet ve ürün alanın bunun maliyetini de karşılaması doğaldır. Bu maliyetin faizlere yansıtılması hem yanlıştır hem de mümkün değildir. 1000 TL kredi alan ile 10 bin TL kredi alan müşteriye operasyon maliyeti yaklaşık aynıdır. Bu maliyet ücret ve komisyona yansıtılmaz ise 100 TL alan müşteriden çok yüksek bir faiz alınması gerekir ki bu durumun açıklanması çok daha zordur. Bizim de maliyetlerimiz var. Faiz oranları düştükçe sunulan hizmet ve ürünlerin doğru ücretlendirilmesi, dolayısıyla faiz dışı gelirler daha da önem kazanıyor. Türkiye'de bankacılık hizmetlerinden alınan ücret ve komisyonların toplam gelirler içindeki payı diğer

birçok ülkeye göre daha düşüktür. Öte yandan, 2013 ilk çeyrek sonuçlarına göre, bankaların toplam gelirlerinin yüzde 80'i faiz gelirlerinden, yüzde 20'si ise hizmet ve komisyon gelirlerinin de yer aldığı faiz dışı gelirlerden oluşmaktadır. Faiz dışı gelirlerin faiz dışı giderleri karşılama oranı ise yüzde 66 düzeyindedir.

Sunum 19: TBB görüşleri: Ücret ve komisyonlar serbestçe belirlenmelidir, bankalara yük müşterilere dolaylı yük demektir.

Ürün ve hizmetler karşılığında ücret ve komisyon alınmasının, bunlar için yapılan yatırım ve işletme harcamalarının maliyeti ve masrafların karşılığı gereği olması sebebiyle düzenlemelere uygun olduğu görüşündeyiz. Uluslararası uygulamalarda ve uyum çalışmaları sürdürülen AB düzenlemelerinde de olduğu gibi, ücret ve komisyonların piyasa mekanizması çerçevesinde serbestçe belirlenmesinden yanayız. Sınırlandırıcı yaklaşımlar bankacılık sektörünün büyümesini ve ekonomik faaliyete olan desteğini olumsuz etkileyecektir. Unutulmamalıdır ki bankacılık sektörüne getirilen her yük bankaların hissedarlarına ve müşterilere getirilen dolaylı bir yük demektir.

Sunum 20: TBB görüşleri

Müşterinin doğru bilgilendirilmesi ve TBB'nin kararları: Müşteri şikayetlerinin önemli kaynağı hizmetler, ürünler ve düzenlemeler ile ücret ve komisyonlar hakkında yeterince bilgi sahibi olunmamasıdır. İşte bu noktada, müşterinin korunması amacıyla uygulamalara ilişkin standartların getirilmesi, müşterinin daha iyi bilgilendirilmesi, tarafların hak ve sorumluluklarının açıkça ortaya konulmasını teminen BDDK'nın da rehberliğinde yaptığımız çalışmaları uygulamaya koymaya devam ediyoruz. Bunu yaparken, iyi işleyen bir finansal hizmetler piyasasında tüketicinin sektöre olan güveni ve inancının, uzun vadede finansal istikrarı, büyümeyi, verimliliği ve yenilikçiliği teşvik edeceğine inanıyoruz.

Bankalarca sunulan hizmetler karşılığında bireysel müşterilerden talep edilen her türlü faiz dışı unsur ve yasal kesintiler Temmuz 2011 tarihinden itibaren hem bankaların ve birliklerinin hem de BDDK'nın internet sitesinde yayımlanmaktadır. Söz konusu uygulamanın kullanım tabanını genişletmek, rekabete katkıda bulunmak ve uygulamanın işlevselliğini artırmak amacıyla karşılaştırılabilir nitelikte seçilmiş bazı ürünlerin masraf kalemlerinin banka bazında büyükten küçüğe doğru sıralanarak yayımlanmasına yönelik çalışmalar da çok yakın bir zamanda tamamlanmak üzeredir.

Müşterilerin finansal ürünler hakkında detaylı bilgiye sahip olması, giderek daha karmaşık hale gelen finansal ürünleri daha kolay anlaması, müşterilere sunulan bilgilerin yeterince açıklayıcı, anlaşılabilir, tanınabilir ve karşılaştırılabilir olmasını teminen “Bankalar ile Bireysel Müşterileri Arasında İmzalanacak Sözleşmelerin Şekil ve İçeriğinde Yer Alması Gereken Asgari Hususlar ile Sözleşmelerin Uygulanacağı İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” yayınlanmıştır.

Tüketicilerin şikayetleri için kolay erişebilecekleri, ücretsiz, adil, zamanında, etkin ve verimli şikayet başvuru ve çözümü mekanizmalarını iyileştirmeye gayret ediyoruz. Bu çerçevede üyelerimiz ile bireysel müşterileri arasındaki uyuşmazlıkların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını teminen 1 Eylül 2007 tarihinde uygulanmasına başlanan Müşteri Şikayetleri Hakem Heyeti düzenlemesinde Heyet’in oluşumu, yetki, görev ve sorumlulukları ile başvuruya ilişkin usul ve esaslarda etkinliği arttırmak amacıyla değişiklikler yapılmıştır. Amacımız, müşteri şikayetlerini öncelikle ve hızlı şekilde ilgili bankada çözümlenmesi, çözümden müşterinin tatmin olmaması halinde Birlik bünyesinde oluşturulan hakem heyetlerinde çözüme kavuşturulmasıdır.

Sigorta: Bireysel kredilerde “sigorta” hem riske bağlı fiyatlama hem de krediyi kullandırma açısından önemli bir unsurdur. Bankalar mevcutta da müşterilerine sigortayı zorunlu olarak yaptırmamakta ancak kredilendirme kararında sigorta talep edilmesi hususuna dikkat etmektedirler. Bankaların sigorta yapılmayan kredileri riskli olarak değerlendirmesini ve fiyatlamasını farklılaştırmasını doğal karşılamak gerekir. Bankaların hangi sigorta kurumundan olursa olsun yapılan sigortayı kabul etmesi gerekir. Sigorta yaptırılmasının müşterinin tercihine bırakılması doğru bir yaklaşım ise bankaların da sigorta yapılmayan kredilerin fiyatını farklılaştırması veya talepleri geri çevirmesi de o kadar doğrudur. Diğer taraftan, müşterinin haberi olmadan sigorta yaptırılmasını da doğru bulmuyoruz.

Finansal hizmetler, hızla değişen teknolojinin de etkisiyle çeşitlenmekte ve giderek karmaşık bir hal almaktadır. Finansal piyasaların hızlı gelişmesi ve hızlı yenilikler, düzenlenmemiş veya yetersiz düzenlenmiş alanlarda tüketicilerin sahtekârlık, suiistimal ve yolsuzluklarla karşılaşması riskini de artırabilir. Bu alanlarda da yeni düzenlemelerin yapılması gerektiğine inanıyoruz.

Müşterilerin finansal ürünler hakkında detaylı bilgiye sahip olmasının gerekliliği aşikardır çünkü günümüzde giderek daha karmaşık hale gelen finansal ürünlerin anlaşılması kolay değildir. Önem kazanan bir husus da finansal farkındalığın artırılmasıdır. Finansal sektör müşterisi olmaya aday yaşlardan daha önce bilgilendirmenin yapılması önemli hale gelmiştir. Bu

nedenle eğitimin erken yaşlarda başlaması konusunda ilgili tüm tarafların işbirliği yapması gereklidir. Aşırı ve yanlış borçlanma, sadece borçlu için değil, ekonomi ve toplum için de ciddi bir tehdittir. Bunda hem borç alanların hem de borç verenlerin sorumluluğu vardır.

KOBİ kredilerinde teminat: KOBİ müşterilerimizin eleştirilerinin bir bölümü krediler için teminat istenmesine ilişkindir. Kredi kararını ve fiyatını belirleyen temel faktörlerden bir tanesi işletmelerimizin mali yapıları ve borçlarının geri ödeme kapasiteleridir. Risklerin daha iyi yönetilebilmesi için borç almak isteyenlerin kredi değerliliklerini ve ödeme güçlerinin ölçülmesini sağlayacak mali yapıya ilişkin doğru bilgileri bankalar ile paylaşmalıdır. Kredilerin en önemli teminatı şirketlerin güçlü mali yapılarıdır. Riske dayalı fiyatlama günümüzde finansal kurumların yönetim anlayışını belirleyen ana konulardan bir tanesidir.

Bu yılın ilk çeyreği itibariyle kredi kullanan KOBİ sayısı 2 milyon düzeyindedir. KOBİ kredileri ise 221 milyar TL ile toplam kredilerin yüzde 25'ini oluşturmaktadır.

Üçüncü bölüm: Bankacılık sektörünün temel büyüklükleri

Sunum 21: Toplam aktifler büyüme ve gsyh'ya oranı

Bu yılın ilk çeyrek verilerine göre, bankacılık sektörü yıllık bazda reel olarak yüzde 8 ile ekonomik faaliyetin üzerinde büyümüştür. Toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranının yüzde yüze yaklaştığını tahmin ediyoruz. Finansal sağlamlık göstergeleri ve temel bankacılık büyüklükleri esas alındığında bankacılık sektörü büyümenin finansmanına sağlıklı bir şekilde destek olmaya devam etmiştir. Ekonomi yönetiminin vurgu yaptığı riskler başarıyla yönetilmiştir. Kaynak maliyetinin düşmeye devam etmesi yanında yeni kaynakların devreye sokulması, kredi hacminin büyümesi, ürün ve hizmetlerin çeşitlenmesi ve operasyon maliyetinin sınırlandırılması sayesinde sermaye büyümesini destekleyecek bir kar hacmi yaratılabilmektedir. Özkaynak karlılığı yavaş da olsa gerilemiştir.

Sunum 22: Özkaynaklar

Özkaynaklar 186 milyar TL, serbest özkaynaklar ise 146 milyar TL düzeyindedir. Sermaye yeterliliği oranı yüzde 17,4 ile finansal istikrarı ve aynı zamanda büyüme için gerekli kredi talebini destekleyecek seviyededir. Sermaye yeterliliğinin önemi, bilanço içinde risk ağırlıklı varlıkların payındaki artış dikkate alındığında daha iyi anlaşılmaktadır.

Sunum 23: Kredilerin toplam aktiflere ve gsyh'ya oranı

Güçlü özkaynaklar risk düzeyinin artmasını desteklemiş, kar performansını da olumlu etkilemiştir. Risk ağırlıklı varlıkların çok önemli bir bölümü kredilerden oluşmaktadır. Krediler 840 milyar TL ile toplam aktiflerin üçte ikisi düzeyindedir. Kredilerin gayri safi yurtiçi hasılaya

oranı ise yüzde 58 düzeyindedir. Kredilerin yüzde 75'i TL cinsindendir. Bireysel krediler toplamın yüzde 34'ünü oluşturmaktadır. Aynı dönemde, yabancı para kredi büyümesi, uzun vadeli yatırım kredilerinden kaynaklanmıştır.

Sunum 24: Kredi büyümesi

Parasal sıkılaştırmanın görece olarak gevşetilmesinin de etkisiyle son iki çeyrekte kredilerin artış hızında hızlanma vardır. Kredi kalitesi ise tahsili gecikmiş alacak oluşum hızındaki yavaşlama ve devam eden tahsilatlar sayesinde kontrollü bir seyir izlemiştir.

Sunum 25: Kredi mevduat, aktiflerin finansmanı

Kredi mevduat oranı yüzde yüzü aşmıştır. Bunda, kamunun borçlanma ihtiyacının banka bilançolarına oranının azalmasından dolayı aktif yapısındaki değişim yanında güçlü kaynak yapısının da katkısı vardır. Mevduat aktiflerin finansmanında yüzde 55 ile hala çok önemli bir kaynak olmaya devam etse de yurtdışından sağlanan fonlama ve son dönemde menkul kıymet ihraçlarında artış vardır. Bilanço büyümesini destekleyen bu gelişim kaynak çeşitliliğinin artmasına, kaynak maliyetinin düşmesine ve vade yapısının uzamasına da olumlu bir katkı yapmaktadır.

Sayın Başbakan Yardımcım, Değerli Konuklar,

Sunum 26: TBB görüşleri

Makro dengeleri olumsuz etkilemeyecek düzeyde ekonomik büyümeyi destekleyici adımlar atılması sayesinde 2013 yılının ilk çeyreğinde yurtiçi talepte görece bir canlanma görülmüştür. Cari açığa zayıf küresel talebin etkisiyle yavaşlayan ihracat ve iç talepteki canlanma nedeniyle bir artış beklentisi söz konusu olsa da, emtia fiyatlarındaki düşüş eğiliminin bu artışı sınırlandırması ve cari açığın yönetilebilir düzeyde kalması beklenmektedir.

Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye ekonomisinin istikrar içinde ve potansiyel büyüme hızına yakın bir düzeyde büyümesinden yanadır. Ekonomik faaliyetin finansmanında kritik öneme sahip kredi hacminin büyütülmesine, finansal sektörün büyümesine ve derinleşmesine, finansal kurumların sermayelerinin güçlü olmasına özel bir önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, büyümenin sürdürülmesinde kritik öneme sahip olan yüksek katma değer yaratan sektörler ile döviz kazandırıcı alanlara yapılacak yatırımların ve alt yapı projelerinin finansmanı sürdürülmeli ve bu tür finansman üzerindeki aracılık maliyeti düşürülmelidir. Risklerin daha iyi ölçülmesi ve yönetilmesini teminen finansal olmayan kuruluşların bilançolarının güçlenmesine ve şeffaf hale getirilmesine ve kayıt dışılığın azaltılmasına, piyasa mekanizmasının daha iyi işlemesine yönelik düzenleme ve uygulamalara hız verilmelidir.

Değerli Üyelerimiz,

Birliğimiz, 2012-2013 faaliyetleri süresince, sektörün hak ve menfaatlerini gözeterek, sektörün büyümesine, sağlıklı çalışmasına, bankacılık mesleğinin gelişmesine, haksız rekabetin önlenmesine ve rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunmaya gayret etmiştir.

Sunum 27: Teşekkür

Bankacılık sistemini doğrudan ilgilendiren birçok konuda sizlerin temsilcileri ve diğer paydaşların katılımıyla oluşturulan ortak çalışma grupları faaliyet verimliliğinin artırılması amacıyla çalışmalarımıza destek olmuşlardır. Üyelerimize, paydaşlarımıza, meslektaşlarımıza ve Birliğimiz çalışanlarına teşekkür ederiz.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Genel Kurulumuzun hayırlı olmasını diliyor, katılımınızdan dolayı şükranlarımızı sunuyorum.